

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrť leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrť leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravl. prejeman mesečno K 1.70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenimati nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštna hran. račun št. 24.797. Ogrske poštna
hran. račun št. 28.511. — Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

„Luč od zapada.“

Na Portugalskem so se zopet pojavili nemiri. Monarhisti se pod Conceirovim vodstvom nahajajo ob severni meji in se bijejo s posameznimi oddelki vladnih garnizij. Naj bo izid kakršenkoli, razmere, kakršne je republika uvedla, se ne bodo dale dolgo vzdržati.

Republika obstoji že 21 mesecev in ni do danes še nič pametnega in trajnega ustvarila. »Luč na zapadu« zelo slabo sveti. Edino, kar so republikanski oblastniki naredili, je to, da so na kupe monarhistov pometali v podzemne zapore, kjer se danes ječe, izgnali redovnike in maltretirali škofo. Kulturno in gmotno blagostanje dežele se pa ni s tem prav nič povzdignilo.

Tako se n. pr. delavstvu slejkoprel godi slabo. Ko je uslužbeništvo in delavstvo libbonske cestne železnice stopilo v štrajk, vlada ni hotela prevzeti posredovanja med delavstvom in angleško akcijsko družbo, marveč je poslala na štrajkovce vojaštvo, ki je par delavcem glave razbilo.

Kar se politične svobode tiče, ni republikanska vlada še do danes razpisala volitev občinskih zastopov po deželi, tako da še zdaj vladajo po občinah oni oblastniki, ki jih je republika ob svojem nastopu imenovala. Justični minister Costa, zli duh portugalske republikanske vlade, človek brezvesten, brezobziren, brutalen in demagogičen, je zadnji čas dekretiral več izjemnih postav, ki jih je parlament odobril. Najprej je določil, da sme vlada vsak časnik, ki piše proti vladi, prepovedati, izdajatelj, prodajalec, kolporterje itd. z najhujšimi kaznimi kaznovati. Potem se prepoveduje »vplivati« na druge osebe, zlasti na vojske, v vladi neugodnem mislu. Najbolj značilno za svobodomiselnost republiko pa je to, da hoče zadeti neodvisno sodstvo. Čudno — justica je bila na Portugalskem, kjer je sicer odnekad velika korupcija, še najbolj poštena. Tudi še pod republiko so sodniki veliko »zarotnikov« oproščali. Costa je zdaj dekretiral, da sme vlada vsakega državnega uradnika, ki bi »s svojimi čini deloval proti interesu republike«, administrativnim potom takoj suspendirati. Zveza portugalskih advokatov

je proti tej odločbi protestirala, a ni nič pomagalo. Alfonso Costa pa je v zbornici tudi naznanil, da bo treba nove izjemne postavbe proti »upornim škofom«. Kljub temu Cerktvi tako sovražnemu postopanju, pa se Costa brani odpraviti portugalsko poslaništvo pri Vatikanu, češ, Vatikan nam v kolonijah lahko veliko koristi, vrh tega pa je zato dobro, da ima republika poslanička, ker ta lahko posreduje, da republika obdrži pravico od papeža prezenzirane škofo odklanjati. To so značaji, ti svobodomiselnici!

Kar se tiče portugalskega parlamenta, je bolj beznica kakor zbornica. Stranke se medseboj skrajno sovražijo, ne mine dan brez pretepa. Zdaj so se sicer stranke po znanem izreku: »Pack schlägt sich, Pack verträgt sich« združile in sredi junija tega leta sestavile skupno vlado, a gotovo ne bo dolgo, da bodo zopet druga po drugi padle. Saj so si med seboj že z umori pretile!

Imenitno je tudi to, da se celo čestiti člani senata pretepa, navadno v kuloarju, zadnjič pa sta dva v zbornici drug drugega pestila in končno še obrcala.

X X X

Z bojišča na severu.

S Portugalskega so došla danes sledeča poročila:

Berolin. Portugalski zunanji minister Vascóncellos je brzojavil tukajšnjemu portugalskemu poslaniku: Na Portugalskem je popolnoma mirno. Conceirov oddelek je pobegnil do španske meje. Na begu so vstali izgubili zadnji top, ki so ga rešili v boj. Našli so ga vladni vojsaki. Po vladnih obvestilih je štela kolona 700 mož, ki so bili slabo oboroženi in nedisciplinirani. Conceirosovo podjetje je bilo izpočetka brezupno, ker vlada lahko odpošlje proti vstajam 10.000 mož.

Lizbona. 800 monarhistov je proglasilo v Cabeceirosu monarhijo. Monarhisti so dobro oboroženi. Vlada namerava proti njim odposlati vojske s težkimi topovi, da mesto bombardirajo. Ponoči so poizkusili monarhisti udreti v Cerolivo. Po dveurnem boju je bil napad odbit. Število vstajških monarhistov cenijo na 1200 do 1500 mož. V Bragi so zaprli veliko monarhistov.

Taki so najokrutnejši in najhujši. A ne bodo se dolgo pri nas šopirili. Naši rojaki jim bodo že pokazali, kakor so tudi Lahom, tudi oni so mislili, da bodo z našimi kmalu gotovi, a so jo izkupili pri Kustoci: bili so popolnoma pobiti in naši so zaplenili mnogo topov in ujeli več tisoč sovražnikov; ranili so kraljeviča Amadeja in mnogo generalov. A tudi Prusi so že poskusili hrabrost naših vojakov pri Jožefovem na Češkem. Prosili so naše za premirje, a ti jim ga niso dali in prav so imeli; samo pokažejo naj jim pot iz Češke . . .

Pri Zalešakovih so dannadan pričakovali od Jožeta kakšno novico, ali še živi, če je že bil v boju — čakali so dva tedna, a pisma ni bilo. Hudo jim je bilo, mislili so, da leži bolan, ali so ga morda ubili, ali je ranjen, pa ne more pisati. Zlobni sosedje so jim to privlaščili, če že ni bil oče pameten, zakaj je sin tako neznamenit. Zakaj so ga pustili med vojske; drugi so zopet Jožeta obžalovali. Zares ga je bilo škoda — tako mlad in dober fant. Marica je ginula od straha; tolažili so jo, a kaj pomaga tuja tolažba, ko ji on nič ne piše. Vedno je bila žalostna in od onega dne, ko je Jože odšel, bolna. Ljudje so se čudili, kako ga more tako ljubiti . . .

Naposled je prišlo pismo za Zale-

Vse poderó.

Vzgoja današnje mladine je brez primere težja, nego pre 30 in 40 leti. Neprestane zabave starejših, vsakovrstne javne slovesnosti, združene s pijačo, branje pohujšljivih in podivjanih liberalnih časopisov, opolzkih romanov, nemoralne podobe in razglednice, zabavljice o verskih stvarih, sramotenje in poniževanje avtoritete, ki se čuje po družinah vpricho otrok — vse to in še marsikaj drugega vpliva sila pogubno in nevarno na današnjo mladino po mestih. Dobro seme, ki se je zasejalo v šoli, komaj vzkli, pa že zaveje doma ali v družbi strupena sapa, ki to seme osmudi, ki mlado klico zadusi, še preden požene na dan. Kdo bi ne presodil, koliko hudega provzročajo n. pr. v Ljubljani javne ljudske veselice, ki jih v najboljši meri, z vsestransko reklamo in s politično tendenco prirejajo na prostem uprav ob koncu šolskega leta. Taka javna veselica, pri kateri se je popilo in snedlo menda za 18.000 kron (!), je bila tudi dne 7. julija. Ne pisali bi toliko o tej prireditvi, ako bi ne bila prizadeta ljubljanska mladina, ki se s takimi zabavami telesno in duševno zastruplja.

V Ljubljani je dosti naivnih, preprostih ljudi, ki jim je mar samo zabava, ki jih nenasitna zvedavost vleče na vsako tako prireditve. Slobodno jim. Toda žalostno je, da s seboj vlačijo šolske otroke, ki jim gre knjiga in zemljica v roke, ne pa politične, plesne, piske in strastne zabave. Naj gredo otroci na zrak, naj se razhodijo po gozdu, naj se jim privoščijo tečen založek — a na primernem kraju, ne pa v pijanskem vrvenju in pozno v noči. Kaj mora ta nedolžna deca ob nočnih urah vse videti ob takih prilikah, bo obilno užita pijača razvnela nebrzdane strasti, kjer se vse prosto giblje in ziblje v napol razsvetljenih prostorih! Ples, pijača, dvomljivo ali celo naravnost opolzko govorjenje itd. — vse ima na živo opazujočega otroka trajno moč, je lahko zanj trajen strup!

Koliko je staršev, ki svoje deklice, ki se komaj začno nekoliko razvijati, nalašč peljejo na taka zabavišča, da bi vsled laskanja nezrelih mladičev ja čimpreje postale domišljave, sanjave, da bi tem hitreje zapravile in podrle, kar je šola s trudom in težavo sezidala. Da se ta proces tem hitreje izvrši, zato jih nastavijo za prodajalke cvetic, kakor se je tudi zadnja nedelja zgodilo, dasi § 77. šolskega in učnega reda take stvari izrecno prepoveduje. (O tem paragrafu, ki veli, da je šolski mladini najstrožje prepovedano javno prodajati različne reči, torej tudi

cvetje, kakor tudi o paragrafu, ki prepoveduje šolski mladini obisk kinematografskih predstav [izvzemši v četrtek popoldne], naj bi kompetentna oblast obvestila na primeren način vse oskrbnike, varihe in starše otrok!) — Človeka kar zbode v srce, ko čuje, kako so se zadnjo nedeljo — kakor se pripoveduje — vračale šele proti jutru belo oblečene deklice s svojci na dom. Ali so to odgojitelji? Ali se tako neguje zdravje nežnih bitij? Ali naj upamo, da bo ta mladina ostala zdrava, čvrsta, dobra, pravna, značajna, krepostna? Ne-poučenim, zapeljanim otrokom ni toliko zameriti; ogorčenje pa velja staršem in oskrbnikom, ki se tako daleč spozabijo, da vodijo otroke na take politične prireditve, združene s popivanjem, plesom in še z marsičem, kar provzroča nočna razbrzdanost. Noč ima svojo moč in ta moč se pozneje bridko maščuje nad starši in nad otroci.

Prepričani smo, da bodo gotovi ljudje, morda zopet narodne (?) dame, čez leto dni zopet našli povod za kako tako pivsko veseljačenje pod milim nebom, kličemo pa že zdaj glasno in odločno: **Šolska oblast**, ki ima tudi čuvati in paziti na blaginjo mladine, naj bo pripravljena, da bo pravočasno opozorila na obstoječe šolske postavbe in zaklicala: Ne zavajajte mladine na škodljive, nevarne in pohujšljive nočne zabave!

Liga 7.

Liberalno ovaduštvo pred sodiščem.

Danes dopoldne se je vršila pred ljubljanskim deželnim sodiščem vsled ovadbe »Neodvisne kmečke stranke« v D. M. v Polju, t. j. liberalcev, razprava proti Janezu Demšarju, posestniku v Slapih, še ne kaznovanemu, Jakobu Dimniku, posestniku in županu v D. M. v Polju, še ne kaznovanemu, in Ant. Pangeršiču, čevljarju v Zalogu, še ne kaznovanemu. Obtožnica navaja, da je Janez Demšar ob priliki občinskih volitev v občini D. M. v Polju (28. novembra 1911) z namenom, da bi zabil izvrševanje volilne pravice po volilnih upravičencih Janezu Brclju iz Bizovika in Francetu Prepeluhu iz Dobrunj tema njemu izročene volilne izkazne listine pridržal; Anton Pangeršič je dne 28. novembra 1911 o priliki občinskih volitev za občino D. M. v Polju premišljema brez sporazuma z volilcem Tomažom Dimnikom v Dobrunjah izvrševal njegovo volilno pravico s tem, da je oddal glasovnico, predloživši volilni komisiji Tomaž Dimnikovo izkaznico ter nepristno volilno

vem imenu, ker je moj rojak iz Lopenika. Tudi on ima svojo drago, a ji ne sme pisati, ker ne dopuščajo njeni starši. On je reven, a ona ima štiri orale zemlje. S Prusi se še nismo udarili, a kadar se srečamo, jih bomo vse pogazili. Vsak naših je hraber za deset in jaz za cel polk, naš zastavonoša je zbolel na mrzlici in sedaj nosim jaz zastavo, ki je tako stara, da niti najstarejši vojaki ne pomnijo starejše in vsi smo ponosni nanjo. Godi se nam dobro še dovolj; vsi smo dobri tovariši in mnogo je naših znancev, veseli smo in prepavamo, da se hribce majo. Ljudje nas imajo radi, dajejo nam, kar hočemo, samo da jim pripovedujemo, odkod smo in če smo dovolj hrabri za to prusko nesnago, ki hoče našemu cesarju vzeti deželo. Naravno, da smo! Ostani zdrava in vesela, ne pozabi, kar si mi obljubila kakor tudi jaz tebe ne bom nikdar pozabil.

Tvoj Jože Zalešak.

Kakor oživljajoči balzam so delovale preproste Jožetove besede na žalost njegovih domačih in na Maričino srce. Zdrav je in upa, da bodo sovražnika potokli — sedaj je na vojski, to on bolj ve, zato bode tudi res.

Skrbi so izginile, a samo za kratek čas. Dne 4. julija — bilo je ravno opoldan — se je razglasilo po vasi, da so

LISTEK.

Kadar se vrača iz vojne.

Napisal Jan Janča. Poslovenil Jaklič.
(Dalje.)

II.

Cerkovnik pri svetem Jakobu je vedno trdil, da od zapada ne prihaja nič dobrega. Verjeli so mu, ko je čital, da prihajajo od zapada na Slovaško nemške čete, da pustošijo, plenijo, pobijajo, da kliče kri nedolžnih po maščevanju.

Naši zavezniki so bili slabi. Sasi so pobegnili pred silo in Prusi so se brez prelivanja krvi ugnezdili v njihovi državi. In tudi gospodarijo po njej! Ljudem so vstajali lasje, ko jim je pravil berač Jurij, kaj je čul o njih v Brodu. Tam je to pripovedovala nemška gospoda v sodnji — on jih je razumel, saj ni bil zastoj na Laškem, in oni vendar ne bodo lagali. Pravijo, da Prusi požigajo, plenijo in ubijajo, kamor pridejo. Niti Tatarji niso bili hujši, ko so napadli naš sveti Hostin. V deželah našega cesarja se počutijo kakor doma, ker jim kažejo pota vohuni, kateri so že pred enim letom narisali celo državo.

pooblastilo; Janez Demšar in Jakob Dimnik sta pa pri omenjeni priliki nepristno volilno pooblastilo, dozdevno izdano od Tomaža Dimnika pripravila ter izkaznico in glasovnico vročila Antonu Pangeršiču, s tem pa k izvršitvi prejšnjega pregreška pripomogla in za gotovo izpolnitve si prizadala.

Zakrivilo so in sicer Janez Demšar pregrešek po § 8., št. 1 zak. 26. januarja leta 1907, št. 18. drž. zak.

Anton Pangeršič pregrešek po § 7., št. 3 nav. zakona, Janez Demšar in Jakob Dimnik pa pregrešek po § 7., št. 3 nav. zakona in po § 5. k. z.

Razlogi obtožnice so sledeči:

Občinske volitve za občino Marija Dev. v Polju so se vršile dne 28. novembra 1911. V tej občini ima volilno pravico tudi več posestnikov iz sosedne Dobrunjske občine, kateri posedujejo v zgoraj imenovani občini zemljišča. Po zakonu bi smeli ti volilci izvrševati svojo volilno pravico po pooblaščenju.

V občini Dobrunje je volilnim upravičencem pred 28. novembrom l. 1911. vsled občinskega naročila dostavljal volilne dokumente obdolženec Janez Demšar. Porabil je to priliko za agitacijo v prid svoji stranki in nabiral volilna pooblastila. Tako je zahteval pooblastilo tudi pri Janezu Bricelj v Bizoviku ter Francetu Prepeluhu v Dobrunjah št. 9. Ker mu ta dva nista hotela dati pooblastil, jima je rekel Janez Demšar, da ne bo izročil volilnih dokumentov ter je pred obema volivcema spravil spet te listine in odšel proč. Obdolženec Demšar pač priznava, da se je pogajal pri obeh zgoraj omenjenih volilcih za pooblastila, pravi pa, da volilnih dokumentov za ta dva volilca sploh ni imel pri sebi. Obdolženec Janez Demšar je nekaj dni pred volitvami prišel v odsotnosti gospodarja Tomaža Dimnika v Dobrunjah v tega hišo. Prinesel je seboj volilne listine, določene za tega volilca ter jih, kakor sam pravi, položil na mizo. Potem pa je pričel nagovarjati Jožefa Dimnikovo, ženo Tomaža Dimnika, naj mu da v moževem imenu volilno pooblastilo. Tako pooblastilo je Jožefa Dimnik res podpisala s imenom svojega moža, Tomaža Dimnika. Janez Demšar je nato spravil pooblastilo ter spet vzel seboj volilne listine, določene za odsotnega Tomaža Dimnika.

Župan Jakob Dimnik pravi, da se ne spominja, da bi bil on zadevno pooblastilo podpisal kakor pravi.

Tomaž Dimnik sam nikakor ni vedel, da je na dan volitve izvrševal v njegovem imenu volilno pravico obdolženec Anton Pangeršič. Ta pravi, da je dobil neko pooblastilo ter volilne listine v gostilni pri »Marički« v Dev. Mariji v Polju. Šel je potem volit, ne da bi se kaj brigal za to, za koga voli. Pač pa je dal na glasovnico zapisati iste kandidate, katere je sam volil. Obtožnica pravi, da je Pangeršič dobil pooblastilo in volilne listine neposredno ali posredno od obdolženca Janeza Demšarja in Jakoba Dimnika, ker sta ta dva imela nepristno pooblastilo ter volilne listine Tomaža Dimnika v rokah. Na ta način sta povzročila, da je kakor dozdevni pooblaščenec volil

brez sporazuma z volilnim upravičencem Tomažem Dimnikom.

Obtoženec Demšar je izpovedal, da je pač raznašal volilne listine, ki mu jih je dal občinski tajnik Mrcina in da je tudi govoril z Briceljem, ki pa je rekel, da pooblastila ne da. Istotako je vprašal Prepeluha, če je že oddal pooblastilo, kar mu je Prepeluh potrdil. Za ta dva ni imel s seboj izkaznic in jih zato tudi ni mogel pridržati. Prišel je tudi k Tomažu Dimniku, ki ga pa ni bilo doma. Zato je pooblastilo podpisala žena v moževem imenu in mu ga izročila z volilnimi listinami vred. Obtoženec je tudi sam podpisal pooblastilo vpricho Tomaža Dimnikove žene kot pravi.

Obtoženec Pangeršič se je zagovarjal, kot je navedeno v obtožnici. Nekdo mu je dal pooblastilo Tomaža Dimnika in šel je volit zanj in zase. Druga ne ve nič, z županom pa o pooblastilu niti govoril ni.

Župan Jakob Dimnik je izpovedal, da je Demšar raznašal izkaznice, ker nima občina svojega sluga. Rekel pa je vsem, ki so raznašali, da naj nikdo ne rabi kakega nasilstva in žuganja, ker je stranka dovolj močna, da zmaga, ako dobi potem od koga pooblastilo ali ne. Pošiljale pa so se izkaznice tudi po pošti. Demšar je dobil izkaznice za Dobrunje, Sostro in Zadvor. Bricelj je dobil volilne listine dostavljene po pošti na dan volitev in bi še vedno lahko volil. Kar se tiče podpisa na pooblastilu Tomaža Dimnika, pravi župan Dimnik, da je mogoče podpis ponarejen, mogoče je pa tudi pravi. Mnogo podpisanih pooblastil jim je pa še ostalo, ker jih niso rabili več.

Priča Janez Bricelj ima neke travnike v Slapeh, vsled česar ima tudi volilno pravico v D. M. v Polju. Pooblastilo za volitve je dal Janezu Benčini. Z Demšarjem sta se nekaj dni pred volitvami srečala ter ga je Demšar nagovarjal, naj podpiše pooblastilo, kar pa ni hotel. Videl je, da ima Demšar s seboj volilne izkaznice, ne ve pa, ali je imel tudi njegovo.

Priča Franc Prepeluh, posestnik v Dobrunjah, je sosesstnik nekega travnika v Slapeh. Demšar mu je pred volitvami rekel, naj podpiše pooblastilo, a mu je odgovoril, da ga je že oddal. Demšar je nato pokazal na volilne listine, ki jih je imel seboj in rekel: »Toda, če tega ne boste imeli, ne boste volili.«

Priča Tomaž Dimnik je dal svoje pooblastilo Janezu Benčini. Takrat, ko je prišel Demšar v hišo, ga ni bilo doma in mu je žena drugi dan povedala, da je podpisala zanj pooblastilo. Priča pravi, da mu je bilo vseeno, katera stranka zmaga.

Priča Jožefa Dimnik izpove, da je podpisala pooblastilo Demšarju, ker ni bilo doma njenega moža Tomaža Dimnika. Demšar je položil na mizo tudi volilne listine, nato pa s podpisanim pooblastilom vzel in odšel.

Priča Janez Paternoster iz Studenca je županov nasprotnik in izpove, da mu je Bricelj pravil, da mu Demšar ni hotel dati volilne izkaznice, ker ni podpisal pooblastila.

bili prejšnji dan naši pobiti pri Kraljevem Gradcu, da so zmagali Prusi in da hite že proti Olumucu. Kot blisk se je raznesla ta vest od hiše do hiše in povsod je povzročila največji strah.

Naši so se hrabro borili, branili se kot levi, a bili so izdani; sam Benedek, kateri se je še v Olomucu hvalil, da ne bode pustil Prusom stopiti na češka tla, nas je baje prodal in da je bil že pozvan iz vojske in z njim drugi poveljniki, ki so se dali podkupiti od Prusov. Z izdajo so dobili Prusi tajne načrte in naša vojska je šla kot v mesnico...

Kakor burja, ki vse uniči, vse podere, kar zadene, tako so se razkropile pruske čete po nesrečni bitki pri Kraljevem Gradcu, puščajoč za seboj spomin, vreden imena Vandalov, pridrla so na Moravsko, da tukaj nadaljujejo svoje »kulturno poslanstvo«. Pogajali so se za premirje, Prusi niso marali — bili so zmagovalci, kateri so hoteli vladati v naši državi. Naložili so davke, nenavadno visoke, napadli vasi in mesta, uničevali vse, kar jim je prišlo pod roke; česar niso mogli seboj vzeti, so pokončali. Zadnji groh in zadnji kos kruha so jim morali dati prebivalci, a pri tem so jih še mučili na razne načine, a tudi cerkvi niso dali miru.

Tako so pripovedovali ljudje, ki so ležali pred sovražniki, ki se je tedaj ponašal s svojo kulturo nad slovanskimi narodi, ki so hoteli pred nasiljem oteti svoje življenje, ko že imetja niso mogli. To pripovedovanje so potrdili tudi vozniki, ki so bili napadeni v neki vasi in so si komaj rešili golo življenje. A še bolje nego ti, so potrdili:

Prusi sami, ko so naenkrat prihrumeli v okolico in pričeli gospodovati po svoji stari vojaški navadi.

Ljudje so ubežali v bližnje gozdove; mnogi so komaj pobegnili v gore, goneč pred seboj živino in noseč, kar se je dalo v hitrici vzeti. Kogar je sovražnik dohitel na begu, ga je z orožjem prisilil vrniti se v vas. Gospodinje, katere so ostale, so jim morale vse prnesti, kar so imele: masla, jajc, kruha, mleka, slanine in Prusi so pojedli vse, da so se gospodinje čudile, kako dober želodec da imajo...

K Zaleškaku je prišel častnik in zapovedal pripraviti obed. Zalešak se je branil tej neopravičeni zahtevi, da njegova žena ne bode pripravljala jedi za tujce, da ne reče za sovražnika, kar je še hujše.

Ni končal, ko je častnik že potegnil sabljo in planil na drznega kmeta. Ta je z močno roko pridržal namenjeni udarec in izrgal častniku sabljo iz rok. V sobo so pridrveli divji pruski vojaki in pričeli streljati na Zaleškaka. Da bi se ubranil pred silo, je ubežal v župnišče, ki je bilo tik njegove hiše, v nadi, da ga besni sovražnik ne bode tukaj preganjal. Ni še vsega povedal poštenemu župniku, ko je nekdo s silo udarjal na vrata in grozil, da udere v hišo, če mu izlepa ne odpro. Župnik je skril kmeta na tajno mesto, hoteč ga obvarovati pred sovražnikovo besnostjo. Prusi so vse kote preobrneli, grozili, a ničesar našli. Preklinjajoč so odšli v klet, kjer so našli nekaj posod z vinom in svojo jezo zalivali s pijačo, kateri nisc prizanašali, saj je bila zastoj. (Dalje.)

Priča Janez Benčina izpove, da mu je dal Tomaž Dimnik pooblastilo, ni pa mogel voliti, ker ni imel volilne izkaznice.

Po govoru državnega pravdnika dr. Pajničja, je govoril zagovornik obtožencev dr. Sabotky (pisarna dr. Furlan), ki je poudarjal, da se pri političnih ovadbah ne sme premočtrivati zadeve samo z ene strani, temveč je treba upoštevati tudi motiv, ki je privedel do ovadbe. Županova stranka je bila tako močna, da se ji ni bilo treba trgati za vsako pooblastilo.

Senat je nato sklenil, da se Janez Demšar obsodi na tri tedne strogega zapora, poostrenega z enim postom in trdim ležiščem vsak teden, Anton Pangeršič na en teden navadnega zapora, župan Jakob Dimnik se pa oprosti. V razlogih razsodbe je senatni predsednik Vedernjak navajal, da se je Janez Demšar posebno zanimal za volitve, kar menda kažejo številni njegovi podpisi na pooblastilih, iz česar se da sklepati, da je celo vas obletel. Z gotovostjo se da sklepati, ker je raznašal volilne listine za Dobrunje, da je imel pri sebi tudi legitimacije Briclja in Prepeluha. Dolžnost Demšarjeva pa bi tudi bila, da bi se pred volitvami kot agitator prepričal, ali je Tomaž Dimnik zadovoljen s pooblastilom, ki mu ga je dala njegova žena. Pangeršič pa bi se moral prepričati, ali je Tomaž Dimnik zadovoljen, da zanj voli. Tako gospod Vedernjak.

Tako se vrše razprave na podlagi liberalnih ovadb. »Slovenski Narod« bo seveda sedaj kričal zopet o »klerikalnih volilnih sleparijah«, toda iz razprave same je razvidno, kaj je resnica in pravica. Liberalci naj pa ne vpijejo več o ovaduhih, — ti so v njihovih onemoglih vrstah!

SEJA GOSPOSKE ZBORNICE.

Včeraj se je pečala gosposka zbornica s prvim branjem preosnove našega kazenskega prava in kazenskega reda. Sejo je otvoril predsednik knez Windischgratz ob pol 4. uri popoldne. Prva točka dnevnega reda je prvo branje šestih predlog, ki tičejo kazenskega prava in kazenskega reda. Pravosodni minister dr. Hochenburger je v daljšem govoru izjavil, da se s predlogami namerava izpremeniti in izpopolniti naše kazensko pravno. Najvažnejša je predloga o novem kazenskem zakonu. Naša kazenska postava je pomanjkljiva in nazadnjaška, času neprimerna, ki zato zasluži, da se stalno vpokoji, ker sloni na temeljih kazenske postave iz leta 1803. in se natančneje na načelih zahodno galskega kazenskega zakona iz leta 1796. in so zato v svojem jedru najstarejša kazenska določila v Evropi. Takrat, ko so jih izdali, leta 1803. in leta 1796. so pač pomenjale velik napredek in so bile narmnost vzorne, ker so odpravile trde, strašne kazni in so bile napredne, a od tistih časov je minulo že nad sto let. Med določili kazenske postave in naziranj sedanje dobe zija globoko brezdnost. Naša postavodaja je sicer izkušala občutljive stvari odpraviti, a to, kar se je storilo, je le krparija, ki obsega 50 postav, ki so se izdale tekom zadnjih 50 let, brez vsake enotne zveze in ki povzročajo nesoglasja. Potrebna je zato nova kazenska postava. Na novo kazensko postavo se dela od leta 1874. sem, ko je vložil Glaser tozadevni zakonski načrt, kateremu so sledili načrti leta 1881., 1889. in 1891. Glaserjev načrt se opira popolnoma na postavodajo v Nemčiji, a njegov vzor že takrat ni bil popolen in potrebuje preosnove, kar je umljivo, ker obsega dejansko določila izboljšane pruske kazenske postave iz leta 1851. Sedanji zakonski načrt je zapustil prejšnja pota in je samostojno, domače, avstrijsko delo učiteljev kazenskega prava in praktično delujočih juristov, ki vpoštevajo tudi nauke vede. Vpoštevajo se, da je kaznen le sredstvo, a ne edino sredstvo omejevali zločin, marveč da se poleg kazni in tudi deloma brez kazni mora samostojno nastopati.

Predloge so po Hochenburgerjevem govoru nakazali komisiji.

Nato je gosposka zbornica rešila več manjših predlog.

EVHARISTIČNI SHOD IN ŠOLE.

Ministrstvo za bogočastje in pouk je dovolilo, da se otvorijo letos vse srednje šole z ženskimi liceji, nadalje moška in ženska učiteljska, trgovske šole, ljudske in meščanske šole na Dunaju izjemoma šele 20. septembra.

DUNAJSKO NEMŠTVO V NEVARNOSTI.

Dunajski mestni svet se zelo boji za nemški značaj Dunaja. Ukazal je predložiti seznam tistih mestnih uslužbencev, ki niso ob zadnjem ljudskem štetju označili nemščine za svoj obč-

valni jezik. Sklenili so le take osebe sprejemati v mestno službo, ki priznava nemščino kot svoj občevalni jezik. Ravnateljstva mestnih podjetij so pozvana staviti primerne predloge. Odpuštili nenemški nastavljenec ne nameravajo, pač pa bodo v bodoče sprejemali v mestno službo samo Nemce.

RAZPUST OGRSKE VLADNE STRANKE.

Ogrski »Kurir« poroča, da nameravajo narodno delovno stranko razpuštili in še pred jesenskim zasedanjem ustanoviti novo stranko z novim programom.

BOSENSKO - HERCEGOVINSKI ABITURIENTI V BELGRADU.

V Belgrad je došlo 50 abiturientov iz Bosne in Hercegovine. Njim na čast prirede velike slavnosti. Pozdravil jih bo vseučiliški rektor. V Belgradu ostanejo tri dni.

Dnevne novice.

+ **Zasedanje kranjskega deželnega zbora?** Čuje se, da bo v prihodnjih dneh nekaj deželnih zborov sklicanih h kratkemu zasedanju in da ni izključeno, da bi nekaj dni zboroval tudi kranjski deželni zbor.

+ **Liberalcem v album.** Mariborska »Straža« piše o liber. gospodarjih: »Ker govore pri tem hujškanju celjski »žurnalisti« o »klerikalnih koritarjih«, ne da bi navedli imen in števil, hočemo navesti celjske nesebične politične delavce in označiti škodo, katero so napravili liberalci s svojimi liberalnimi podjetji. Najimenoitnejši je Ivan Prekoršek. Bivši »filozof« je postal potovalni učitelj Družbe sv. Cirila in Metoda in ker niso mogli tam dovolj uporabiti njegovih »sijajnih« talentov, je bil imenovan — ravnateljem pivovarne v Žalcu. Na tako mesto spada ali izkušen pivovarniški strokovnjak, ali pa izvrsten trgovec. Prekoršek ni eno in ne drugo, vendar je on mirnim srcem, brez vsakih očitanih sprejel to mesto, med tem ko njegovi prijatelji v »Slovenskem Narodu« govorijo o »klerikalnih koritarjih«. Na ugodna mesta se dobro razume tudi Benjamin Kunej. Ker mu trgovina v Rajhenburgu ni šla, se je posvetil posojilništvu in postal tajnik posojilnice v Brežicah. Še pozni rodovi se bodo bridko spominjali na »slavne« čine njegovega tajnikovanja, na pridobitev »Griča«, na zidanje modernega hotela na Kranjskem in na težkoče, v katere je vsled Griča itd. prišla posojilnica. Ko so mu postala tla v Brežicah neprijetna, je šel za ravnatelja pivovarne v Žalcu. Pa tudi tam menda ni šlo, akoravno ima za to mesto sto krat več sposobnosti kot Prekoršek, in kmalu ga srečamo kot revizorja celjske liberalne zveze. Mož, ki ni Bog ve kako razumel premišljene gospodarstva in se ni vglobil v razmere male posojilnice, je naenkrat sposoben za — revizorja velikega števila posojilnic, naj istim daje dobre nasvete, jih obvaruje pred — lahko mišljenim vporabljanjem tujega denarja. Kdo bi se ne smejal. »Izvrstnost« izpričevalo o njegovih sposobnostih daje vinarska zadruga v Celju, kjer je Kunej kot načelnik nastavljal tudi enega prijatelja in gospodaril na veliko kakor v Brežicah. Njegovi politični pristaši-voditelji v Posavju vedo o vinarski zadrugi v Celju marsikaj — povedati. Pri liberalni tiskarni v Celju so vsled izbornega gospodarstva izgubile posojilnice do sedaj krog 100.000 kron. Govori se pa, da bodo izgubile še več! Pri pivovarni v Žalcu je šlo rakom žvižgat nad sto tisoč kron, koliko jih bo najbrže še šlo. To naj celjski liberalci opisujejo, jim je veliko bližje in tudi gradiva jim nudi dovolj. Hic Rhodus, liberalni nesebičnejši!

+ **Strankarska blagajna.** Dr. Trillerjeve napade na deželni odbor ne prenehoma premleva »Slov. Narod« v vedno bolj prostaški obliki. Dr. Triller je dež. odbornik in s to častjo so združene tudi gotove dolžnosti, med katere spada v prvi vrsti dostojnost. Ne dvomimo, da bodo poklicani faktorji z deželnim odbornikom obračunali. »Narod« upije, da so »vse podpore požrli razni župniki, klerikalni veljaki in drugi klerikalni podpreniki«. Mi smo se informirali o tem, kako deželni odbor sklepa o podporah in smo polvedeli, da se nobena podpora ne odda brez seje ali brez cirkulacije, pri kateri ima vsak deželni odbornik priliko, da celo prošnjo preštudira in odda svoj votum. V drugih deželnih odborih razpolaga do gotove višine referent sam s svojim kreditom. Kranjski deželni odbor posluje torej veliko strožje in na najobjektivnejši način, ki je sploh

mogoč. O vsaki prošnji se vrše najvestnejše poizvedbe, da se dožene vrednost prosilca. Da je to potrebno, dokazuje veliko poučnih zgledov, n. pr.: V nekem kraju so se zmenili najbolj strupeni liberalci in se vložili kar cel kup prošenj na deželni odbor z namenom, deželni odbor prevariti, da bi dobili podpore in se potem norca delali. Seveda so zdaj besni na dr. Lampeta, ki jim je prošnje takoj odbil, seveda po pravilnem sklepu deželnega odbora. Neki drug liberalci je pri občinski volitvi strašno rohnol čez deželni odbor. Neki naš pristaš mu reče: »Morebiti boš ravno ti še deželni odbor potreboval.« »Saj mi moralo dati, če prosim.« zavpil liberalci in vložil takoj prošnjo za hlev na deželni odbor. Zdaj pa kolne, ker se mu je prošnja odbila. Taki možje so prišli seveda na shod narodno-napredne stranke in so s svojim piščančevanjem na veselici dokazali, kako silno so podpore potrebni. Neresnično je, da bi deželni odbor dajal podpore iz kmetijskega kredita župnikom. Nekateri uložene prošnje za zboljšanje gospodarskih poslopij pri cerkvenih prebendah so bile od deželnega odbora odklonjene, z motivacijo, da se deželni kredit za kmetijstvo ne more uporabljati za taka poslopja. Zaradi tega se noben župnik ni hudoval. Liberalni cigani pa se dero kakor besni. Odklanjajo se samo taki kmetje, o katerih je notorično, da so pijanci, pravdarji, zapravljalci, lumpje, sleparji, sploh nezanesljivi ljudje, katerim bi bilo greh dati kak denar v roke, ker bi ga porabili v druge namene, kakor pa za zboljšanje svojega kmečkega gospodarstva. In za te se sedaj poteguje narodno-napredna stranka. S tem ta stranka samo kaže, iz kakih elementov obstoji.

— Kako deželni avtomobil straši. Ob Kregarjevi pravdi v Celju so liberalci videli nek avtomobil voziti med Ljubljano in Celjem. Seveda so takoj zakričali: to je deželni avtomobil, na katerem se vozita Kregar in njegov zagovornik! Slovenec je dal pojasnilo, da sta oba deželna avtomobila rdeča, med tem ko je bil tisti avtomobil, s katerim se je vozil Kregar, zelen. — Ko se je na orlovsko slavnost na Vrhniko pripeljal dr. Pegan z rdečim avtomobilom, so takoj to »Slov.« pojasnilo porabili in kričali: Dr. Pegan se je vozil na Vrhniko k slavnosti v deželnem avtomobilu. A ne samo to, da se je dr. Pegan pripeljal na Vrhniko, prikočiral je v rdečem deželnem avtomobilu celo na strmi hrib k Sv. Trojici. Res sta se dr. Pegan in njegova gospa pripeljala v rdečem avtomobilu na hrib k Sv. Trojici, a tje jih je pripeljal sam lastnik avtomobila, ki ga liberalci lahko zvedo vsak dan pri dr. Peganu ali njegovi soprog. Kje sta bila tisti dan deželna avtomobila, pa liberalci lahko zvedo v svojo potolažbo pri deželnih soferjih ali pri referentu. Na Vrhniki ali pri Sv. Trojici gotovo ni bil nobeden. Zanimivo za liberalne možgane je pa to, da so jih uspehi deželnih avtomobilov tako zmehčali, da ne znajo več številik brati in da jim vedno brnijo ti avtomobili po glavah.

— Slomškova slavnost na Viču-Glincah. Z Viča-Glinca se nam piše: Slomškov dan, katerega smo slavili minulo nedeljo v spomin petdesetletnice smrti nepozabnega ljubitelja in ljubljena slovenskega ljudstva škofa A. M. Slomška bo v kroniki tukajšnjega katoliškega slovenskega izobraževalnega društva ohranjen v častnem spominu, v sreči društvnikov in cenjenih somišljenikov, ki so se udeležili lepe slovečnosti, bo pa gotovo obrodil najboljše sadove duha Slomškovega. Lahko rečemo, da nobena društvena prireditev ni tako koristno vplivala na občinstvo kakor ravno ta. V cerkvi se je flagi pokojni Slomšek slikal kot goreči apostol Slovencev s svojimi velikimi zaslugami za razširjenje nabožnega življenja med nami. Na prostem, na veselilnem prostoru v krasno ozajšnanem jelšnem gozdiču, kamor se je nabralo občinstva, da so bili vsi prostori zasedeni, so pa govorniki opisovali Slomška kot prvobornika in buditelja za narodne svetlinje med Slovenci. Prvi govornik deželni odbornik dr. Pegan je segel na politično plat in opisal slavlje Slomškovo pri napredni stranki. Opisal je, kako hinavski so bili naprednjaki na Ponikvi, ko se je pred nekaj leti slavila 100letnica rojstva Slomškovega in kako mislijo ti ljudje o Slomšku zdaj, ko so vrgli krinko raz svoj obraz. Govor, v katerem je še marsikaj »slavnega« omenil o »napredku« napredne stranke, je na občinstvo napravil močen vtis, da so spoznali, katera stranka dela za ljudstvo, katera zoper. Gospod deželni poslanec in tukajšnji nadučitelj Ravnikar je kot zvest in navdušen Slomškar opisal delovanje in zasluge

slavljenca Slomška na solskem polju. — P. Theodor je pa dokazal, kako zvest je bil Slomšek svojemu geslu: Vse za vero, dom, cesarja. Pojasnil je Slomškovo ljubezen do mile slovenske domovine in do rodni bratov Slovanov, katero je pokazal z ustanovitvijo bratovščine sv. Cirila in Metoda. K sklepu je pozval zbrane, naj tudi oni delujejo v duhu Slomškovega zlasti za obmejne brate s tem, da po svojih močeh delajo za »Slov. Stražo«, ki deluje v pravem duhu današnjega slavljenca. Cel čas je na veselilnem prostoru vladalo neprisiljeno, bratsko veselje. Za prijetno razvedrilo je skrbela neumorno svirajoča društvena godba in pa mile popevke Slomškove. Razni ukusno opremljeni paviljoni so tudi pohvalno vršili svojo nalogo. Tudi običajnega zbadanja ali kakega zahrbtnega nočnega napada od strani nasprotnikov ni bilo. Vse kaže, da so se tudi ti ljudje izpametovali in uvideli, da se njih intrige ne bodo ustavile lepega napredovanja naše stranke, ker se občinstvo vedno bolj zanima za naše prireditve. Čut hvalečnosti nam nareka sveto dolžnost, da tem potom izrečemo najprisknejšo zahvalo vsem članom in članicam in somišljenikom, ki so na kateri koli način pripomogli, da je bil Slomškov dan — veselja dan. Slavnim društvom po mili slovenski domovini pa priporočamo, naj prirede tudi ona enake »Slomškove dneve«, kajti uvideli smo, da enako slavlje zelo koristno in blagodejno vpliva za razvoj pravega krščanskega življenja. Za vse podrobnosti naj se društva obračajo na pisarno »Slov. Stražo«.

— Iz novomeške gimnazije. Koncem šolskega leta 1911/12 je bilo 272 javnih učencev in 7 privatistk. Od teh je dobilo odliko 41, za višji razred sposobnih z dobrim uspehom je 175, splošno sposobnih 18, nesposobnih 28, ponavljalni izpit jih ima 16 in 1 je neizprašan. Primerjajoč uspehe zadnjih let vidimo, da ta gimnazija od leta do leta bolj napreduje. Tudi število učencev raste vedno bolj, k dvema razredoma sta obstajali že par let vzporednici. Z novim šolskim letom se preseli zavod v novo poslopje. Kakšnemu namenu se izroče stari prostori, še ni določeno.

— Društvo za otroško varstvo v sodnem okraju Kamnik priredi 23. julija 1912 popoldne ob 3. uri v sodni dvorani št. 2 svoj občni zbor.

— Promoviran je bil na Dunaju za doktorja prava gospod Jakob Preseren.

— Umrl je v Prečni Jožef Murgelj, posestnik iz Daljnega vrha, hiš. št. 10.

— Iz škocijana pri Turjaku. Našo župno cerkev je poslikal g. Božič, slikar v Ljubljani. Slikana je v barnčnem slogu, v lahkih svetlih barvah, ki tvorijo pravo lepoto. Ornamentika je lahka in plastična. Zlačenje je po malem, a umetno razdeljeno, okraski so na primernih mestih in ne pregostni. V celi slikariji je izražena umetnost in sveta priprostost. Presvetli je o priliki letošnje birne pohvalil to delo.

— Novi razgledni železniški vozi kanadske pacifiške železnice pridejo v promet na progah Solnograd—Trst in Dunaj Budjevice prihodnji mesec in sicer na rojstni dan našega cesarja.

— Za nabiranje malin na Koroškem je podjetnik Rebek najel na Hrvaškem več sto delavk. Pri zagrebški občinski oblasti je moral položiti 1000 K kavecije.

— Dunajska podružnica Slovenskega planinskega društva priredi v nedeljo, dne 14. t. m., izlet na Raxo: iz Payerbacha v Kaiserbrunn, čez Brand-schneide, Jakobskogel, Thörl. Vodi gospod Lj. Valjavec. Odhod z vlakom, ki odhaja z južne železnice ob 6. uri 30 m. zjutraj v Payerbach. Navadna turistična oprava, provijant. Gosti povabljeni!

— Organizacijo stanovanjskih najemnikov osnujejo v Zagrebu kot protitež pred kratkim ustanovljenega društva hšnih posestnikov. Za ustvaritev organizacije zlasti delujejo uradniki.

— Planist Anton Foerster v Chicagu. Sin tukajšnjega glasbenega ravnatelja v pok. Anton Foerster deluje že nad tri leta na čikaškem Musical College kot profesor za pouk na glasovirju ter je dosegel s svojimi učenci tudi letos kot prejšnja leta odlične uspehe. Čikaški listi pišejo, da nihče izmed mnogih sedanjih izbornih učnih moči na čikaškem Musical College ne more v sedanjem času ob zaključku šolskega leta gledati z bolj upravičnim ponosom na delo in sadove preteklega leta kot Anton Foerster, glava piano-departementa in član direktorija glasbenega zavoda, ki slovi tudi v

inozemstvu. Pri tekmovanju gojenicev ob koncu leta za častno svetlinje je znani klavirski pedagog Anton Foerster doživel veselje, da so bili trije izmed njegovih učencev odlikovani z diamantnimi svetinjami in da bi četrti izmed njih dobil enako visoko odlikovanje, ako bi to dopuščali predpisi zavoda. Da se to ni zgodilo, je vzrok edino to, da je četrti gojenec oziroma gojenka že lansko leto prešla diamantno svetinjo, zaradi česar se je morala letos zadovoljiti z zlato častno svetinjo. Odlikovanje učencev je odlikovanje njihovega učitelja, ki stoji kot pedagog in umetnik v prvih vrstah. Čikaški glasbeni list »The Musical Leader«, ki prinaša na sprednji strani slike Antona Foersterja in njegovih štirih odlikovanih učencev, piše, da si je mr. Foerster med glasbenimi pedagogi, ki jih je mnogo v Čikagi, priboril trdno mesto. Kot umetnik si je pridobil velik ugled. Njegova igra kaže jasnost, popolnost in moč in te lastnosti se zrcalijo tudi v proizvajanjih mladih umetnikov, ki so pred kratkim dosegli visoka odlikovanja.

— Nevihla. Iz Spodnje Idrije se nam piše: V torek, 9. julija, se je pripodila čez naše gore huda nevihta z divjim bliskanjem in gromenjem. Strela je udarila v Rupnikovo hišo, katere slamnata streha se je takoj vnela. Gasilno društvo je ogenj hitro omejilo. Druge nesreče, hvala Bogu, ni bilo.

— Razpisane učiteljske službe. 1. Nadučiteljska služba v Mokronogu, okr. Krško. Rok do 4. avgusta t. l. Ze vložene prošnje obdrže svojo veljavo. 2. V Toplicah pri Zagorju je razpisana definitivna služba. Rok do 4. avgusta t. l. Okraj Litija. 3. Na dvorazrednici v Nadanjem selu eno učno mesto za žensko učno mesto. Rok do 4. avgusta t. l. Okraj Postojna. 4. Nadučiteljska služba v Banji Loki. Rok do 10. avgusta 1912. Okr. šolski svet Kočevje. V Banji Loki dobi lahko pameten učitelj lepe postranske zasluge.

— V Ameriki umrla Slovenca. V Calumetu je umrl eden najstarejših slovenskih pionirjev v Ameriki g. Matija B. Wertin. Rojen je bil v Dobličah, črnomaljski fari na Belokranjskem, leta 1847. Prišel je leta 1864 v Ameriko, bil je torej v Ameriki 48 let. Zapušča vdovo Nežo Wertin in pet sinov. — Umrl je v Clevelandu, O., rojak Anton Slavec v 27. letu svoje dobe. Bolehal je dalj časa za sušico. Pokojnik je bil doma iz Knežaka na Notranjskem, kjer zapušča stariše, v Clevelandu pa brata.

— Slovenska poroka v Ameriki. V Forest City, Pa., se je poročila dne 24. junija gdca. Ivana Carli, hči rokajaka Blaža Carli iz Logatca na Kranjskem, z Franom Janežičem, doma iz Višnje gore.

»SLOVENSKA STRAŽA«.

Slomškov dar po 20 K:

72. Jan. Kozinc, župnik v Slivnici, 20 K. — 73. Po Fr. Spindler, kaplanu v Brezicah, darovala duhovščina videmske dekanije, 20 K.

Prvi novi dvekranski novic so darovali:

Anton Mezeš, župnik v Spitalu, 2 K. — Jos. Gselman, posestnik in gostilničar v Hočah, 2 K. — Jan. Abram, vikar v Oblokah, 2 K.

Dar hranilnice:

Ob priliki obnega zbora Kmečke hranilnice in posojilnice v Št. Ferjanu, 2 K 10 vin.

Nadalje se je nabralo kot Slomškov dar:

Darovali Krambergerjevi sorodniki v Gor. Žerjavcih povodom odhoda Fr. Maksa Kramberger, 2 K 50 vin. — Jakob Černe, Kranjska gora, 13 K. — Mesto venca na grob umrlemu okrajnemu zdravniku dr. Moricu Neuberger, daroval zdravstveni zastop v Ložu, 15 K. — Neimenovan, Kanal, Gorisko, 80 vin. — Fran Klavara, Bovec, 13 K. — Po A. Čargo, kuratu v Nabrežini, dar neimenovanega, 1 K. — Mat. Bohar, posestnik v Lahovičah, 1 K 10 vin. — Alojzij Musi, kaplan, Rečica na Paki, 6 K. — Ob priliki pogreba vrlega somišljenika Frana Čulka nabrano 8 K. — Josip Kikelj, Bohinjska Bistrica, 1 K 50 vin. — Po gdci. L. Strah neimenovana v Ljubljani 5 K. — Četrtošolci kn. šk. gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano 2 K 50 vin. — A. Salmič, Črnomelj, 1 K.

Iz nabiralnika:

Iz nabiralnika v gostilni pri Ruechu v Trzinu 4 K. — Po podružnici v Vogrčah, iz nabiralnika v župnišču, 9 K.

Prispevki podružnic:

Podružnica v Konjicah, nabrala Ivana Godec, 4 K 10 vin. — Podružnica v Zireh 19 K 70 vin. — Podružnica Prihova 2 K. — Podružnica v Prvačini 35 K. — Podružnica v Idriji 45 K. — Podružnica na Blokah 3 K 40 vin. — Podružnica v Preski 25 K. — Podružnica v Celju 100 K. — Podružnica v Šmartnem pri Litiji 44 K. — Podružnica Dobrova pri Ljubljani 10 K 40 vin.

Povsod agitirajte za številnejše prispevke »Slovenski Straži«!

Štajerske novice.

š Pogreb prof. Štreklja. Včerajšen pogreb pokojnega učenjak je bil veličasten. Udeležili so se ga zastopniki vseh graških slovenskih društev, vsi graški znanci in prijatelji, kolegi iz modroslovnega oddelka z dekanom in rektorjem v ornatu in s pedalci. »Slov. Matico« je zastopal odbornik g. Govekar, družba sv. Mohorja dr. Rožič, zgo-

dovinsko društvo v Mariboru g. dr. Turner. Izmed starejših učencev pokojnikovih smo videli edino gosp. dr. Arnejca iz Maribora. Mnogo venec od sorodnikov, znancev in prijateljev in različnih društev je dičilo krsto in cvetlični voz. Ko smo prišli na pokopališče, se je vlił gost dež, ki je pokvaril pogrebno slavnost; izpadli so govori, ki smo jih bili pri velepomembnosti pokojnika za slovensko jezikoslovje pričakovali.

š Profesor Božidar Štifter, državni svetnik ruski, potuje s svojo soprogo v svoj rojstni kraj Solčavo. Celih 39 let že živi ta odlični štajerski rojak na Ruskem, kjer ga je car odlikoval z mnogimi redi za njegove izvanredne zasluge, tako da je vitez sv. Vladimirja, sv. Stanislava, sv. Ane itd. Te dni se je odlični mož mudil na Dunaju in v Maria Enzersdorfu.

š Rudarji so ga zaklali. V nedeljo so se pri Sv. Jederti nad Laškim trgom stepili rudarji. Več rudarjev je bilo v pretepu ranjenih. Med temi je bil tudi Franc Golavšek, katerega je eden od fantov zabodel s kuhinjskim nožem v prsa ter mu ranił pljuča. Nezvestnega so spravili v celjsko bolnišnico, kjer je ne da bi prišel k zavesti, kmalu na to umrl.

š Zidarji z odra padli. Iz Braslovč pri Celju: Pri posestniku Francu Koprivšku pri Sv. Martinu zidačo novo hišo. Te dni se je naenkrat podrl oder, na katerem so bili trije zidarji. Vsi so padli v globočino ter zadobili več ali manj hude poškodbe. Spraviti so jih morali v bolnišnico.

š Fantovska vojska. Iz Ptuj: V zadnji noči proti 11. uri je prišlo trinajst fantov iz vasi Pobrež v sosednjem vas Lončaves. Tam so začeli vpiti ter lomiti plotove na vrtovih. Vsled krika so prišli lončaveški fantje. Med obema je prišlo do hudega pretepa, v katerem je Janez Mikulič večkrat ustrelil iz puške. Od strelav so bili zadeti fantje Jakob in Martin Rogina ter Jože Krajnc. Dobili so težke poškodbe na obrazu, rokah in hrbtu ter so obležali ne tleh.

š Umrl je v Moti pri Ljutomeru bivši dolgoletni župan Ivan Rajh.

š Ropar. Iz Celja: Ko se je te dni proti 10. uri zvečer vračal kočarski sin Franc Gmajner domov proti Vojniku, ga je pred hišo Karla Lešnika napadel Alojz Stropnik ter ga pobil s kamenom na tla. Tolkel ga je tako dolgo po glavi, da je ranjenec padel v nezavest. Med tem pa je Stropnik Gmajnerju ukradel srebrno uro in verižico ter dva petkronska tolarja. Stropnik je še isti večer pobegnil v Celje, kjer je hotel uro spraviti v denar. Orožniki pa so ga kmalu izsledili in ga izročili sodišču.

š Imenovan je postajenačelnik gospod Jože Schneider na Pragerskem nadrevidentom.

š Požar. Iz Ptuj: Te dni je na podu posestnice Katarine Mlaker v Slovenjivasi nastal ogenj, ki je uničil vsa poslopja razen kleti. Zgorel je tudi ves živež in orodje. Škoda znaša najmanj 10.000 K, zavarovalna vsota pa komaj 2000 K.

š Stavka steklarskih pomočnikov v Gradcu se je v ponedeljek končala. Razun enega so šli vsi pomočniki zopet na delo. Sporazumeli so se z mojstri glede mezdnih diferenc.

š Delo je ustavil podjetnik Bertok, ki je imel v graščinskih gozdih na Planini pripravljati oglje. Krive so baje neugodne denarne razmere v Italiji. Veliko delavcev je vsled tega brez kruha.

š Imenovanje. Iz Gradca. Tukajšnji c. kr. priv. meščanski kor je imenoval namestnika grofa Claryja za svojega častnega polkovnika.

š Stavka mizarskih pomočnikov v Gradcu se je deloma že končala. Kršč. soc. mizarski pomočniki so izjavili, da so z 50 odstotnim zvišanjem urne meze zadovoljni. Stavkajo pa še socialistični pomočniki naprej.

Primorske vesti.

š Kapitalisti proti zadružništvu. V Vrtojbi pri Gorici je dobro prospeva-joča »Gospodarska zadruga«, ki skrbi za razpečevanje kmetijskih pridelkov. Ker je letos letina za krompir bogata, da so nekateri kmetje dobili 5000 do 6000 K zanj, so se poskusili obogatiti s kmetovimi žulji bogati goriški na tržaški spekulantje in so intrigali na vse načine proti zadrugi. Grozili so članom, da bodo spravili zadrugo s kapitalom ob tla. A načelnštvo je znalo premagati te zapreke. In danes je za drugo na trgu zmagalet, članom je pa vzrastla kmečka samozavest. Kapitalisti so poskusili tudi podkupiti načelnštvo, a ostali so na cedilu in zdaj se jim le še sline cede po dobičku, ki bo šel v kmečke roke, mesto v njihove žope.

p Požar v Podbežah v Gornji Istri. Dne 8. julija je upepelil ogenj štirim posestnikom vsa gospodarska poslopja, hišo, hišno opravilo, seno, kratko rečeno vse. Rešili so si golo življenje in obleko, katero so imeli na sebi. Ker je pihala močna burja, bila so vsa štiri gospodarska poslopja naenkrat v plamenu. Z velikim naporom se je prihitel na pomoč posrečilo, da se ni oženj razširil na ostalo vas. Škoda je cenjena nad 40.000 K, kar je za naše gospodarske razmere ogromna vsota. Vsi štirje pogoreli posestniki so prav pridni gospodarji z drobnimi nedoraznimi otročiji in povrh tega zavarovani za majhno vsoto. Zato so sedaj v veliki tiski in v resnici usmiljena vredni. Dobrohotni milodari naj se pošiljajo na župni urad v Hrušici pri Podgradu (Istra).

p Gradež. Koncem decembra 1911 zatvorjeno izdajališče vozniških listkov in pretlačno odpravnostno c. kr. avstr. državnih železnic v zdravilišču Gradež se iznova otvori dne 10. julija 1912 z istimi odpravnimi pravicami kakor lansko leto. Službo bo opravljala »Societa di Navigazione« Nib, Societa a. G. L. v Gradežu.

p Novi tunel Sv. Vida v Trstu. V petek ali soboto bo odprt občinstvu v Trstu novi tunel Sv. Vida, ki je nadaljevanje tunela pod Montuco. Tunel je dolg 418 metrov, torej 68 metrov daljši nego oni pod Montuco. Tunel je širok 11,5 metra in sredi oboka 7,25 metra visok. Z otvoritvijo novega tunela Sv. Vida zadobi tunel pod Montuco večjo važnost in bo sedaj središče mesta direktno zvezano z okrajem Sv. Jakoba in industrijskim okrajem Sv. Andreja. — Skozi oba tunela se v kratkem odpre nova tramvajska proga.

p K umoru na Kalvariji pri Podgori. Dne 3. t. m. je bil, kakor smo poročali, aretiran Alojzij Maraž s Sv. Florjana kakor osumljen umora, izvršenega na Kalvariji. V soboto sta bila pa aretirana tudi Josip Maraž in njegova mati, ker sta osumljena sokrivde umora.

p Umrl je na Kontovelju v 88. letu svoje starosti Lovrenc Danev.

p Cerkevno blagajno odnesli. V noči od ponedeljka na torek so dosedaj še neznani tatovi udrl v prazno vikarijsko poslopje v Sovodnjah, v katerem se je nahajala cerkevna blagajna. Tatovi so odnesli blagajno, v kateri je bilo okoli 500 K denarja, razne knjižice in obligacije, vredne več tisoč kron. Ukradeni vrednosti cenijo na 10.000 K.

p Zopet aretacija v Pulju. Sodna oblast je dala sinoči aretirati znanega inženirja Lebana. Roka pravice ga je prišla sinoči ob 9. uri na njegovem stanovanju v ulici Muzio. Aretacijo je izvršila policija pod poveljstvom inspektorja Penka. S tem je število aretirancev naraslo na 24. Kakor nam zatrjujejo, so se povodom te aretacije odigravali nepisani prizori. Leban je rodod Tržačan, seveda iz italijanske družine. V Pulj je prišel pre 14. leti in je bil po nekaj letih imenovan za inženirja v mestni plinarni. Ker je bil strasten kamorist in agitator, je tudi on — kakor Borri — hitro avanziral in postal predstojnik ne le plinarne, ampak vseh občinskih stavbenih podjetij. Kakor tak je bil najbolj ugledna in vplivna oseba med vsemi nameščenci občine. Mož je delal kar je hotel, in je bil odgovoren edinele občinskemu načelniku za vse svoje čine. Vzrok aretaciji so tu že večkrat omenjeni nekorektnosti na škodo občine in davkoplačevalcev.

Ljubljanske novice.

lj Osebnosti v magistratu. Prošnja provizoričnega stavbenega pristava Alberta Poženela za definitivno imenovanje se odkloni. — Ano Zupanc se imenuje za definitivno oficijantko. — Dosedanji prvi komisar Albin Semen se imenuje odslej nadkomisar, dosedanji drugi komisar Fran Govekar pa komisar. — Monter Fran Kodolja je pomaknjen v X. razred.

lj Rihard Jakopičev paviljon bi rad gospod Jakopič oddal mestni občini. G. Jakopič ga ne more več vzdrževati. V paviljon je g. Jakopič zabil 38.000 K. G. Jakopič stavlja občini predlog, da občina plača dolg pri Töniesu v znesku 14.000 K, 20.000 K pa izplača njemu v treh obrokih.

lj »Ljudski glas«, ki ne more priti do veljave. »Časnikar« Franjo Pirc, kateremu so pri topničarjih nadeli lepo ime »general bum-bum«, čuti, da ima v sebi »ljudski glas«. Ta »glas« se mu večkrat oglašuje, pa ljudje nimajo pravega pojmovanja za krušne in druge potrebe tega »glasu«. Sedaj pa je poslal gospod Pirc mestni občini ljubljanski dolgo vlogo, v kateri prosi, naj se mu da tiskarniška koncesija, da bo mogel tiskati svoj nov list »Ljudski

glas«. Svojo prošnjo je utemeljil s tem, da noče nobena tiskarna tiskati njegovih »glasov« in da je radi tega treba, da on ustanovi novo tiskarno. Razume se, da je bila ta brihtna prošnja soglasno in z veliko veselostjo odklonjena. Pirc je v prošnji popolnoma pozabil na to, da se tiskarne s »kačjim kapitalom« ne ustanavljajo. Zato bo pa še dalje moral piskati dolenjskim modrasom, drugi se na njegove »glasove« nikakor nečajo privaditi.

lj Druga dramatična produkcija privatnih gojencev Milana Skrbinška, člana slovenskega gledališča, se prične jutri, v petek, dne 12. t. m., točno ob 8. uri zvečer. — Pričetek sinočnje produkcije se je bil zavlekel skoraj za tri četrt ure. To pa radi takorekoč v zadnjem trenutku nastalih nepričakovanih težkoč glede izposojitve in prevoza pohištva iz slovenskega deželnega gledališča. Za petek je vse pripravljeno. Torej točno ob osmih, da se ne bo kdo zanašal. Opozarjamo na R. Zarnikovo izvirno noviteto, ubranostno sliko »O polnočnik«. — Vstop prost. Prostovoljni prispevki v pokritje stroškov se hvaležno sprejmejo.

lj Oblastveno nedovoljen trgovski tečaj. Po ljubljanskih ulicah vabijo lepaki k vpisovanju v trgovski tečaj učitelja Gärtnerja, kateremu je deželna vlada že meseca sivečana t. l. prepovedala rabiti za svoj zavod dostavek »Oblastveno dovoljen«. — Čudimo se predznanosti učitelja Gärtnerja, ki pripoveduje na omenjenih lepakih občinstvu, da se bodo na njegovi šoli poučevali predmeti, za katere nima sploh oblastvenega dovoljenja. Šolski referent je pri deželnem sodišču ljubljanskem dne 26. oktobra 1911, Pr. 68-11, izjavil dobesedno med drugim tudi tole glede šole Gärtnerjeve: »G. Fr. Gärtner je vložil meseca decembra 1909 na mesni šolski svet prošnjo za koncesijoniranje trgovskega tečaja. Ministrstvo je to Gärtnerjevo prošnjo odklonilo nekako jeseni leta 1910 z utemeljitvijo, da prosilec ni opravičen vzdržavati takega tečaja, za kakršnega prosi, ker bi moral v slučaju, da se mu ugotovi, kot vodja te šole, imeti kvalifikacijo za trgovske šole. Tečaj je bil torej v šolskem letu 1909 in 1911 nekako toleriran.« — Čas bi pač bil, da deželna vlada temu trg. specialistu stopi prav trdo na prste in pouči tega liberalnega učitelja, naj se zmeni za zakonite predpise.

lj Umrl je v deželni bolnici stoproga deželnega oficijala gospa Marija Fortič. V cvetu let, po enoletnem srečnem zakonu jo je pokosila smrt. S svojim soprogom je bila na počitnicah, kjer je nenadoma obolela na slepem črevesu, kateremu je podlegla. G. Fortič ob prebrdki izgubi ljubljene so-proge naše najiskrenejše sočutje.

lj Umrl je danes ponoči železniški postajenačelnik v pokoju gospod Fr. Sterle v 71. letu starosti. N. v. m. p.!

lj V konkurzu je trgovec Ludovik Dollenc v Prešernovi ulici.

lj Umrl je vpokojeni nadsprevednik g. Anton Mayr.

SEJA IZVRŠEVALNEGA ODBORA S. L. S.

se vrši v petek, dne 12. julija, ob 6. uri zvečer v poslovalnici Katol. tiskovnega društva (Katol. tiskarna, I. nadstropja).

Telefonska in brzojavna poročila.

ČEŠKI RADIKALCI ODLOŽE MANDATE?

Praga, 11. julija. Narodno socialni poslanec Sviha pozivlja mladočeške poslance v češkem radikalnem glasilu »Češke Slovo«, naj z ozirom na obstoječi kompromis med strankami odložijo mandate. Češki radikalni poslanci bodo njegovemu zgledu sledili ter se podvrgli sodbi volilcev v vsakem oziru.

SIR GREY O ZUNANJEPOLITIČNEM POLOŽAJU.

London, 11. julija. Državni tajnik za zunanje zadeve sir Edward Grey je govoril o zunanjepolitičnem položaju in delal, da je slednji, kar se Anglije tiče, predvsem odvisen od njene brodogradne taktike. Grey se je pečal z angleškoruskim sporazumom glede Perzije in vprašanjem Sredozemskega morja, ki da je za Anglijo največje važnosti. Angliji ne preostane vpričo sedanjega položaja nič drugega, nego da odpošlje tjakaj zadostno brodogradno silo, da je za vsak slučaj pripravljena. Kar se tiče razmerja do Nemčije, je izborna. Politika Anglije ostane neizpremenjena. Glavno skrb je obračati na prijatelstvo s Francijo in Rusijo in če poleg tega vlada dobro razmerje med Rusijo in Nemčijo, kakor se je onidan pokazalo, si more Anglija k temu le čestitati.

KRIZA V CARIGRADU.

Carigrad, 11. julija. General Nazim-paša je portfelj vojnega ministra odklonil. Ako se ne najde naslednik, bo ves kabinet zašel v velike težave in je preičakovati celotne demisijske.

KAJ ZDAJ NA DUNAJU DELAJO.

Dunaj, 11. julija. V ministrstvih se izdeluje budget za leto 1913.

VOJNI MORNARIŠKI NADZORNIK.

Dunaj, 11. julija. Podadmiral Anton Haus je imenovan za vojnega mornariškega nadzornika.

CUVAJ — HRVAŠKI BAN?

Zagreb, 11. julija. V političnih krogih domnevajo, da bo komisar Cuvaj imenovan vendar-le za hrvaškega bana. Za sekijske šefe bodo menda imenovani: za notranje zadeve ministrski svetnik Unkelhäuser, za justico dr. Nikolič-Zenunski in za uk in bogočastje grof Jelačić. Do jeseni pa ostane najbrže še vse pri starem.

ZMEŠNJAVE V PORTUGALU.

Lissabon, 11. julija. Glasom zadnjih poročil je vodja rojalistov Conceiro s 550 možmi zopet vdrl v Portugal, a so ga vladne čete porazile. 62 rojalistov je ubitih, 97 ranjenih, nad 200 je vjetih, ostali so se razkropili.

PROTESTNE IZJAVE V ITALIJI PROTI VOJNI.

Rim, 11. julija. Na socialističnem kongresu v Reggio se je protestiralo proti vojni v Tripolisu ter se je sprejela tozadevna resolucija z velikim odobravanjem. Socialno demokratični 84-letni veteran Lazari je izrekel med živahnim odobravanjem žrtvam obeh narodnosti, ki jih prinaša ta vojna, svoj pozdrav. V imenu strankinje je izjavil dr. Bussi, da se je s kongresom v Reggio pričel nov oddelek zgodovine italijanskih socialistov.

VOLILNA REFORMA NA FRANCO-SKEM.

Pariz, 11. julija. Zbornica je včeraj sprejela s 329 proti 217 glasovom celo predlogo volilne reforme. Zadnji odstavek predloge določa, da stopi v veljavo šele pri novih volitvah v zbornico. Reforma sloni na proporciju.

UPOR RUSKIH MORNARJEV.

Sebastopol, 11. julija. Med mornarji ruskega bojnega brodogradstva so izbruhnili resni nemiri. O tem čuvajo najstrožjo tajnost.

RUDNIŠKA NESREČA V DENABYJU.

London, 11. julija. Rudniška nesreča v Denabyju, ki je zahtevala 75 smrtnih žrtev, bi bila še večja, ako bi ne praznovalo večje število delavcev zaradi navzočnosti kraljeve dvojice. Doslej so prinesli na dan 69 trupel. Ob času katastrofe je na mestu eksplozije delalo samo 37 rudarjev; ob normalnem času bi jih bilo 136. Vzroki eksplozije še niso natančno znani. Eksplozija je v rudniku uničila vse rešilne in varnostne naprave, vsled česar so se mnogi požrtvovalni delavci, ki so hiteli žrtvam na pomoč, zadušili vsled strupenih plinov.

STRAŠNO DIVJANJE ZNORELEGA MESARJA.

Gradec, 11. julija. V Eibiswaldu je znorel 23letni mesar Franc Brenner. Napadel je na ulici sodnega slugo Jurija Deutschmanna in ga zabodel blizu srca, nato pa je sunil z nožem v desno stran prsi neko Terezo Gutmann. Nato je norec zbežal v bližnji gozd, ko se je pa vrnil, je napadel neko Ivano Nickel, katero je 18krat v prsi in hrbet zabodel, da je na mestu mrtva obležala. Naposled so orožniki norca ukrotili in ga v norišnico spravili.

UMORI IN SAMOUMORI TER POIZKUSI.

Trst, 11. julija. Tu je regnicolo Bernard Gallo, težak, streljal na neko Ano Marcolino, tudi iz Italije, koje mož služi zdej v Tripolisu pri vojakihi, a je v Trstu z omenjenim Gallom žive la skupaj. Gallo jo je hotel umoriti zato, ker je tudi v Trstu z drugimi možmi ljubimkovala. Gallo je hotel tudi samega sebe ustreliti in je preje ranil tudi nekega Delcanticu, pri katerem je bil on s svojo prilježnico na stanovanju. Zgodilo se vsem trem ni nič posebnega.

Kolin (Češko), 11. julija. 19letni vrtnar Pawinger je na cesti ustrelil svojo ljubimko, 21letno služkinjo Ano Straka, nato pa še samega sebe.

ŠKANDALI PRI IZPITIH NA UNIVERZI V PADOVI.

Padova, 11. julija. V torek je došlo pri izpitihi na tukajšnji univerzi do velikih škandalov. Ko je neki profesor udaril s palico nekega medicina, ki se je renitentno obnašal, so dijaki hoteli profesorja preteptati. Rektorat je nato izpitihe suspendiral.

NESREČE AVIATIKOV.

Dunajsko Novo mesto, 11. julija. Tu je aviatik poročnik Anton Wenzel od 19. pešpolka padel z višine 30 m: aeroplana in se težko poškodoval. Poročnika so prepeljali v bolnišnico, aparat pa je razbit.

Rim, 11. julija. Aviatik Giodomo je padel iz aeroplana, pri katerem se je bil motor pokvaril, v vodo, iz katere so ga nepoškodovanega petegnili.

SMRTNA KOSA.

Solun, 11. julija. Nadinspektor orientalskih železnic Emanuel Steiner je tu umrl.

Bern, 11. julija. Znani zvezni svetovalec dr. Deucher je umrl.

RUDNIŠKA NESREČA.

New York, 11. julija. Iz Chileja se poroča, da se je ondi zgodila rudniška eksplozija in je 38 rudarjev ubitih.

Razne stvari.

Ponesrečeni vojvoda Acunja. — Španski kralj odpeljal ponesrečenega vojvodo. Iz Madrida se poroča, da je ponesrečil avtomobil vojvode Acunje. Španski kralj mu je prihitel s svojim avtomobilom na pomoč in je prepeljal vojvodo in njegovega šoferja v grad vojvode, ki si je zlomil roke in noge.

Vročina v Ameriki. V Čikagu je umrlo na solnčarici zopet 9, v Filadelfiji pa šest oseb. — Iz Alaske poročajo da je vulkan Catay zopet pričel bruhati.

Žanjci štrajkajo v občinah Hajdu Samson, Palmaz-Ujvaroš in Tiszacsagu na Ogrskem. Zahtevajo zvišanje dnevnic. Delodajalci se nočejo udati iz groze, da pokličejo na delo rusinske delavce. Vlada je menda že tudi naročila Rusine; med domačim delavstvom vlada veliko razburjenje, orožništvo se še pomnožilo.

Vrt za 65 milijonov si bi mogli omisliti k večjemu kak kralj, a tud marsikateremu vladarju bi bilo to ne mogoče. Kar pa kronanim ni mogoče je bilo mogoče nekronanemu vladarju tobačnemu kralju Jamesu B. Duke Vrt, ki obdaja njegov grad v New Jersey, pokriva veliko ravnino, ki je bila poprej popolnoma nerodovitna. I nerodovitne zemlje je napravil Duke park, ki mu ga po lepoti ni enakega iz presega celo znamenite versailleske vrtove. Pustil je postaviti hribe, napraviti slapove in jezera. Vsi park zavzema 12 kvadratnih kilometrov. Pota se dolga 50 km, in da so posadili vrt, je bilo treba 40 milijonov rastlin. V parku je okoli 200 vodometov in slapov. Ako bi vsi vodometi na dan delovali, bi porabili 90 milijonov litrov vode. V parku mrgoli tudi umetnin, kipov itd. Od grada do meje parka vodi podzemski hodnik za posle, da ne moti šetalca v parku pogled na kakega služkega človeka. V dobro pa je šteti tobačnemu kralju, da namerava dvakrat na teden dovoliti občinstvu pristop v svoj park, ki je veljal nad 65 milijonov.

Pariška policija dobi oklepe. V pariškem municipalnem svetu se je grajal nastop policije proti Bonnotu in Garnierju, češ, da je bil njen aparat preobširen; s primerno metodo bi se bilo dalo banditom priti do živega z veliko manjšimi sredstvi in jih tudi dobiti žive v roke. Policijski predsednik Lepine je priznal, da je ta kritika opravljena. Sedaj so dali za policiste napraviti lahek jeklen oklep, ki jih bo ob naskoku varoval krogelj, sami pa bodo ob napadu v zabarikadirane hiše metali smrdljive bombe in ročne granate.

Brez klobukov — najnovejša moda za gospode. V Parizu so začele hoditi letos mnoge modne dame brez klobukov. Posnemati so jih sedaj začeli tudi moški. Po boulevardih in cestah hodijo najfinejši gospodi gologlavi. Vsi so lepo počesani in po njihovi zunanosti je videti, da njihova najnovejša moda ni nastala morebiti zaradi kakih praktičnih razlogov. Vlasuljarji so kot spretni ljudje znali takoj izkoristiti zase novo modo in danes se vidijo po pariških boulevardih prava čuda raznih frizur, kakor tudi mnogo takih gospodov, ki nosijo lasulje zelo umetniško počesane kakor da so iz pravih las.

DEMONSTRACIJE NA PARIŠKEM VSEUČILIŠČU.

Včeraj so se vršili na vseučilišču v Parizu velikanski izgredi. Pri izkušnjih je namreč med 60 dijaki izdelalo le 9 sprejemno izkušnjo. Dijaki so nato priredili velikansko demonstracijo. Ko je pa še naznanil predsednik komisije, ki je izpraševala naravoslovce, da je izkušnjo napravilo med 28 dijaki le 6, se je škandal povečal. Pretepli so sluge, razbili vrata, okna, mize, stole, ki so jih hoteli zažgati, kar je preprečilo

došla policija. Med policijo in dijaki se je vnel krvav boj. Zaprlj so nad sto dijakov.

ZMEDE V TURČIJI.

Vojni minister Mahmud paša izjavlja v svoji demisiji, da ker je že tri leta vojni minister, se mu zdi oportuno, da postavo, ki pripoveduje častnikom politikovati, kak drug mož izvede. Sodijo, da bo moralo odstopiti celo ministrstvo. Kot veliki vezir pride v poštev le Hilmi paša. Mladoturško časopisje ostro kritikuje predlog, ki se je

predložil senatu, po katerem ne bi smeli politikovati državni uradniki in duhovniki. Iz Albanije ni danes veliko poročil. Kakor smo včeraj poročali, so turški vojaki prodrli v Krnjo. Danes se poroča, da so turški vojaki imeli med maršom hude boje z albanskimi vstaji in da so izgubili veliko vojakov. Proti bivšemu divizionarju v Monastiru, Fetaj paši, so uvedli vojno sodno preiskavo. Iz Carigrada se poroča, da odpošljejo Lahij v Dardanele 12 podmorskih čolnov, ki bodo nadzirali turško vojno brodovje.

Usi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani po knjižico gosp. župnika Haasea o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje popolnoma zastoj.

2155

2178

Anton Fortič, deželni pisarniški oficijal naznanja vsem sorodnikom, znancom in prijateljem v svojem kakor v imenu hčerke Rušice pretužno vest, da je Vsemogočnemu dopadlo včeraj zvečer ob 9. uri poklicati v boljše življenje, prevideno s svetimi zakramenti našo nepozabno soprogo, mamico, sestro in teto

Mici Fortič roj. Petrovčič

v 25. letu njene starosti.
Pogreb se bo vršil dne 12. julija ob 5. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.
Sv. maša se bo brala v farni cerkvi pri sv. Petru.

V Ljubljani, dne 11. julija 1912.

Žalujoča rodbina
Fortič-Petrovčič.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Pogrebno podjetje „Konkordia“ v Ljubljani.

Hiša

s 6. stanovanji v
sredini mesta se po-
ceni

proda.

Poizve se pri magi-
stratnem slugi g.

Bevcu ali pa na Dolenjski cesti št. 50
v Ljubljani. 2174

Krepak, zdrav deček v starosti 15 let
išče mesta kot 2177

= vajenec =

v kaki mešani trgovini. Ponudbe naj
se pošiljajo upravi lista pod št. 2175.

Radi preselitve oddam nekaj
**tehničnih knjig in merilnih
instrumentov**

ter so isti v dopoldanskih urah v pisarni pod-
pisanega, Šelenburgova ulica 3, do 13. t. m. na
razpolago.

Franc Žužek

2137

c. kr. v. inženir.

Spominjajte se pri vseh prire-
ditvah, pri vseh veselih in žalostnih
dogodkih „Slovenske Straže“!

SKRIVNOST

lahke, prožne hoje. No-
bene utrujenosti več. —
Trpežnejše od usnja.
Pristni

PALMA

kavčug-podpetniki

Dobiva se v vseh zadevnih trgovinah.
2082 5

Sklep.

S 2/12
95.

Konkurzna stvar Franceta Verstovšeka v Cerknici.

Pri naroku dne 9. julija 1912 so upniki sklenili, da se prodajo na javni
dražbi v konkurzno maso spadajoče, še ne iztirjane terjatve v skupnem znesku
1005 K 21 h.

V to svrhu se določa narok na dan

20. julija 1912

ob 9. uri dop. pri podpisnem sodišču v sobi št. I. Vzklicna cena, pod katero
se ne bo prodalo se je določila na 61 K. Konkurnza masa ne jamči ne za res-
ničnost, ne za izterljivost.

Izkupilo je plačati takoj. Seznam terjatev se lahko vpogleda pri sodišču.

C. kr. okrajna sodnija v Cerknici, odd. I,

dne 9. julija 1912.

2174

2176

Mesto vsakega posebnega naznanila.

Potrtega srca naznanjamo vsem prijateljem in znancom žalostno vest, da je danes ponoči po
dolgem trpljenju umrl gospod

FRANC STERLE

načelnik železniške postaje v p.

Pogreb predragega pokojnika bo dne 12. julija ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti v Frančiškanski
ulici št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v frančiškanski cerkvi.

V Ljubljani, dne 11. julija 1912.

Frančiška Sterle

soproga,

Magda Sterle

sneha.

Rudolf Sterle

c. kr. deželnosodni svetnik v Gorici
sin.

Antonija Raunihar, roj. Sterle

Mima Funtek, roj. Sterle

hčer.

Dr. Vladimir Raunihar

Anton Funtek

zeta.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. Izdajanje čekov, nakaznic
IN KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
Akcijski kapital: 50.000.000 kron.
Rezervni zakladi: 22.000.000 kron.
OSREDNJA MENJALNICA:
„MERKUR“ DUNAJ I., WOLLZEILE št. 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Gablonz, N. Graslitz, Inomost,
Krakov, Litomerice, Moravski Zumperk, Mödling, Meran, Novi Jičín,
Pízen, Praga, Liberec, Teplice, Senov, Dunajsko Novomesto, Cvetava

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnice, srečk itd., itd.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po **4 1/4 %** brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici **polletno**. Vloge v ekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v **4 1/2 %** komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po **4 1/2 %**

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke usak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

Odda se lepo, zračno 2169

stanovanje

obstoječe iz 3 sob z vsemi modernimi pritliklinami za avgustov termin. Vpraša naj se **Sodna ul. 1** pri hišniku.

Dr. E. Šlajmer
ne ordinira
do 20. avgusta.

2165 2

Poziv na p. t. duhovščino!

Morsko kopališče Gradež pri Ogleju

Kakor prejšnja leta, je hiša duhovniškega podpornega društva „**Pio Sovvegno**“ na razpolago tudi letos meseca junija, julija in avgusta odpočitka in razvedrila potrebnim duhovnikom. Cena za hrano in postrežbo je zelo zmerna. — Pojasnila daje predsedništvo „**Pio Sovvegno**“ v Gorici (Corte S. Ilario 7). 1872 1

Kuharica

išče službe pri kakem gospodu duhovniku, najraje kje na Gorenjskem. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 2173.

2173

Domača tvrdka!

Domača tvrdka!

Priporočamo
solidno tvrdko

modni salon

damskih in otroških slamnikov ter športnih čepic vseh vrst

Marija Götzl Židovska ulica št. 8

— Gene brez konkurence. —

2036

M. TUŠEK, LJUBLJANA

:: Stari trg 28 ::

trgovina s steklom, porcelanom, svetilkami, podobami in zrcali po najnižjih cenah

se priporoča prečistiti duhovščini in slavnim cerkvenim predstojništvom za lastno

umešno izdelovanje slikanih cerkvenih oken.

Načrte in proračune na željo. — Solidna postrežba.

153

Vse predmete železninske stroke

dobite najceneje pri

veletrgovini z železnino „**MERKUR**“

Peter Majdič, Celje.

Solidno blago!

1251

Postrežba točna!

TEHNIČNI BIRO IN STAVBENO PODJETJE

RESLJEVA CESTA ST. 26 (POLEG PLINARNE), IZDELUJE:

3559

Beton
Zelezobeton
Mostove
Strope
Dvorane
Zazidke turbin

Strokovna
izvršitev
vseh vrst
načrtov
Prevzetje zgradb
Tehnična mnenja

Vodovodi
Električne centrale
Turbine
Mlini
Žage
Opekarne
Moderne apnenice

Obisk strokovnih
inženirjev
na željo

Naznanilo prodaje.

Podpisano upraviteljstvo konkurzne mase Karla Lenča-ta na Laverci prodajalo bo

od 22. julija t. l. dalje

vso konkurzno maso spadajočo in v Laverci se nahajajočo vinsko zalogo na licu mesta iz proste roke.

Na prodaj bo: ca 1800 hl belega in rdečega vina ter črnine, večje število baramnih sodov (Lagergebinde) s skupno vsebino ca 1300 hl, nekaj sto transportnih sodov, dalje kletarsko orodje, kakor pumpe, pipe, cevi, itd.; dalje okoli sto steklenic šampanjca in vina v buteljkah, okoli 570 litrov žganja itd.

Ob jednem prodala se bo tudi v Zužemberku se nahajajoča vinska zaloga, obsegajoča ca 500 hl belega in rdečega vina ter črnine in ca 50 transportnih sodov na licu mesta. Termini prodaje pa se bodo dogovorili z interesi za posamezne slučaje določili.

Vsa druga pojasnila daje podpisano upraviteljstvo konkurzne mase.

V Ljubljani, dne 8. julija 1912.

Dr. Ivan Tavčar,

kot upravitelj konkurzne mase
Karla Lenča na Laverci.

2143

Zastopstvo le prvovrstnih to-
varen in priznano najboljših
koles „**KINTA**“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avto-
mobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v
to stroko spadajoča dela in popravila.

Garaža za avtomobile. Zaloga pnevmatikov za avtomobile, motorje in kolesa. — Popravila pnevmatikov potom vulkaniziranja. — Benzin in olje za vse uporabe. — Izposojalnica koles. — Sola za vožnje z vsemi vozili. — Interesantom smo s strokovnimi pojasnili brezplačno na razpolago.

1144

Elektrotehniška delniška družba

prej

1018

Kolben in dr. Praga-Vysočany.

Dinamo stroji, elektriški motorji. Naprave za elektriško razsvetljavo in prevajanje elektriške sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, elektriške železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst.

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh elektriških strojev od drugih tvrdk. Vse potrebe za inštaliranje.